

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPATULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE L
Redactor: Pr. I.

audor

ABONAMENTUL
Pentru particulari pe an 5000

DESPRE POST

Adevărul, prin însăși virtuțile sale obligatorii, depășește timpul și spațiul, cuprinzându-le pe acestea în sine prin însăși determinarea superioară a lui. Adevărul cuprinde adiacent timpul și spațiul ca atribute componente ale noțiunii sale.

Adevărul biblic trăește înnoindu-se și impunându-se minții noastre prin harul cunoașterii, de două mii de ani. De două mii de ani, fiindcă mă refer în special la adevărurile Mântuitorului din „Legea Nouă”, spre deosebire de cele cuprinse în „Vechiul Testament”.

Adevărul și autenticitatea crescândă a „Legii Noi” este de o evidență axiomatică.

„Noul Testament” este prin excelență o carte de pedagogie a veacurilor. O carte de pedagogie perfectă, care economisește mântuirea sufletului și-a trupului prin dubla cuprindere I. a metaforei teoretice și II. a exemplului practic.

Vieța și principiile lui Iisus Hristos sunt norme reale, exemplu plastic, metodă prin care omul poate să se regăsească pe sine într-o desăvârșire.

Oricât am vrea să dăm finalitate strict hedonică vieții noastre, este contrar logicii comune, este contrar bunului simț comun să afirmăm că stăruința veacurilor și motivul creației genului uman ar fi fost hedonicul, ar fi fost plăcerea. Că omul ar fi fost creat ca să consume, fără ca să fie obligat în aceiași măsură să producă...

Scopul existenței noastre depășește echilibrul animalic: producție — consum, și ori ce senz am fi dispuși să dăm materialismului istoric, trebuie să recunoaștem că, în domeniul spiritual, cel puțin, valoarea om nu este egală cu aceea a unui braț din cele două ale balanței, ci este prin excelență egală cu principiul pârghiei însăși. Omul nu este o funcțiune a materiei, ci este un senz al ei, o metodă de explicare a ei.

Cartea vieții lui Iisus Hristos, la Matei cap. VI, versetul 14-21, predoslovește regulile după care să se pregătească creștinul întru așteptarea și primirea marilor praznice; predoslovește drumul bunei chivernisiri a trupului pentru rodnică înflorire a sufletului, adică dă sfat și învățătură despre post.

Postul are ca ori ce statornicire biblică parte văzută și parte simbolică. În cele văzute, postul este înfrângerea voită pentru mai ușoară primenire a sufletului. Istoric, — sub o formă rudimentară — postul se găsește, ca percept, în toate religiile.

Pentru viața creștinului, pentru creștinism, în afară de haina văzută în deobște, postul adaugă prin simbolica lui haina angelificării, adaugă omenescului pecetea angelificării.

Creștinul postind face conștient primul pas voit de a se asemui îngerilor, prin eșirea din complexul trebuințelor materiale, prin descătușarea de contingentele biologice ajutând urcarea către forma de viață veșnică în duh. Așa privit, postul este un mijloc material de a facilita transfigurarea angelică a omului. În pedagogia divină este o metodă de mântuire, în posologia terapeuticea sufletului, este un anesteziant al patimilor, iar pentru teologie, un simbol al prezenței voinței lui Dumnezeu și a prezenței permanente a conștiinței mântuirii lăsate în noi prin jertfa Golgotei.

Așa fiind, postul are reguli proprii, legi după care se liturghisește. „...Și când postiți, nu fiți ca fătarnicii triști, care-și smolesc fețele lor, ca să se arate oamenilor că postesc. Adevăr, zic vouă că își iau partea lor”. „Ci tu postind, ungeți capul tău și fața ta o spală ca să nu te arăți oamenilor că postești, ci Tatălui tău, cel ce este într-o ascuns. Și Tatăl tău, cel ce vede într-o ascuns, va răsplăti ție la arătare”.

Legitima mânie a adevărului rezultă evident din partea ultimă a citatului.

Era în practica vremii de acum două mii de ani, cum nu arare ori este și astăzi, ca

postul să fie un mijloc de epatare, a unei false penitențe, o adevărată comedie bufă de exteriorizări fără conținut, care frizau ridicolul profanând simbolul mesianic printr'o fățarnică pervertire a biologicului.

Câți nu se smolesc și azi, schimbând doar mijloacele! Pentru toți aceștia postul, falsul lor post, este o verigă în plus, poate cea mai grea de înlănțuire în gheenă. Pentru că repet, pentru a nu altera sensul, postul este un mijloc de mântuire emanat din liberul nostru arbitru, descoperit nouă prin har din bunăvoința divinității. Este o ipostază de înălțare umană către beatitudine. Este, dela venirea Mântuitorului, o funcțiune umană pentru mântuirea speciei.

Prin post, ca de altfel prin orice fel de manifestare omenească, noi nu dăm, noi nu răscupărăm divinității nimic din ceea ce am primit. Noi nu postim „pentru Dumnezeu”, ci pentru noi înșine. Prin post, noi ne ajutăm să ne mântuim *pe noi*. Divinitatea nu este în funcțiune de adulația noastră, de rugăciunile sau faptele noastre. Ea este în sine, prin sine, ca și adevărul dincolo de timp și spațiu, și faptele noastre bune sau rele nu-i pot altera sau adăugi ființei sale veșnice. Divinitatea este una și aceeași fără dependență decât de sine însăși, egală cu ea însăși din veac în veci. Faptele noastre bune, încercările noastre libere de a ne descătușa din păcat, prin post, prin rugăciune sunt *pentru noi*.

Incontestabil, Dumnezeu în plenitudinea lui, se bucură de faptele noastre bune și reflexiv, aceste fapte ne mântuiesc. De aceea mântuirea este fapt de credință, un fapt de voință, la care se adaugă harul. În acest senz, mântuirea noastră este o rodnică realizare a sacrificiului Mântuitorului, o simbolică participare a noastră la veșnica „Cină de Taină”, treptele mântuirii fiind: credința, munca sau râvna liberă de a ne transfigura și harul.

Răscumpărarea harului primit dela Dumnezeu este — cu foarte rare excepțiuni — o problemă a vieții noastre veșnice. În viața veșni a de după moartea cea de obște, în plenitudinea acestei veșnicii, vom putea poate să răscupărăm harul primit pentru mântuire.

... Atunci, când vremurile nu vor mai avea număr, când timpul se va fi depășit pe sine și erul nu va mai avea câțimi de măsurat, va veni vremea să răsplătim Celui crucificat, jefa mântuirii noastre.

Și dacă aceasta este plata și povara celor mântuiți, care va fi plata celorlalți? A celor... „fățarnici care se fac triști și se smolesc ca să se arate oamenilor?”

„Adevăr, grăiesc vouă, că ei își iau plata lor!”

Pr. Prof. Gh. Noveanu

Crucea Domnului

După răstignirea Mântuitorului nostru Iisus Hristos pe cruce, aceasta a devenit proprietatea absolută și inviolabilă a Lui. De aceea noi creștinii nu numai la rugăciunile noastre, ci și la fiecare pas mai important din viața noastră, la începutul oricărui lucru mai de seamă, ne facem cruce. Prin acest gest parcă spunem că suntem creștini, că suntem a lui Hristos, că sperăm și credem în El, că îi servim Lui și i-L urmăm, că prin El ne-am îmbrăcat și prin El ne-am înfrumusețat cu virtuți.

Când ne facem sf. cruce, o facem aceasta mai înainte de toate, ca semnul acesta să fie văzut de însuș Dumnezeu. Da, Dumnezeu vede când și cum facem această cruce.

Adeseori o facem în grabă cu cea mai mare neglijență, fără atenție și făcând astfel, înfăptuim un mare păcat. Uităm cu desăvârșire, că se cuvine să facem sf. cruce cu atenție, cu evlavie, cu sfințenie, ca și când ar fi de față însuș Iisus Domnul nostru.

Un sceptic ar putea să întrebe ce importanță și ce putere are acest semn? Da, semnul sf. cruci are o putere de nebiruit, dacă e făcut cu credință, cu gând curat, cu evlavie. Sf. cruce este acel semn minunat, în urma cărui Dumnezeu ne împărtășește atenția Sa și revarsă asupra noastră mila Sa mântuitoare. Semnul sf. cruci este pecetea aplicată pe cererile noastre de Hristos și trimisă către Dumnezeu Tatăl. Repetăm din nou că semnul sf. cruci este pecetea lui Hristos.

Dacă nu faci sf. cruce așa cum se cuvine: cu evlavie, fără grabă, cu atenție în gândul tău, atunci dai dovadă că nu crezi în puterea ei mântuitoare și ar fi mai bine, să nu o faci deloc. În cazul acesta toți ar ști că nu ești creștin.

Creștinul adevărat face sf. cruce nu numai ca să câștige grația și mila dumnezească, ci și pentru ea cel viclean să vadă acest semn, de care el se înfricoșează, cum s'a înfricoșat și s'a supus lui Hristos.

Crucea este cea mai puternică armă contra aceluș dușman, cea mai sigură apărare, cea mai ascuțită sabie contra lui. Acoperindu-ne cu sf. cruce, ne apărăm cu puterea lui Hristos de uneltirea celui viclean.

Unde se pune semnul crucii acolo și ingerul păzitor va rămâne apărătorul nostru. La semnul crucii satana se îndepărtează, iar ingerul se apropie. Deci să ne facem sf. cruce cu seriozitate deplină, fără să uităm că semnul crucii este pavăza noastră, este sabia nimicitoare împotriva dușmanului nevăzut.

Însfârșit noi ne facem sf. cruce ca să mărturisim pe Hristos cel răstignit pe lemnul crucii. Să știe lumea pe cine mărturisim, în cine credem, în cine sperăm, pe cine cinșim și pe cine iubim!

Și ual de acela cărui tu este uneori rușine să faci această mărturisire. Acela săvârșește mare păcat.

Rușinându-se să facă cruce, se rușnează că el este creștin, se rușnează că el este a lui Hristos, că crede în El, că în El și-a pus toată nădejdea. Nu. Nu te rușina să faci semnul crucii, căci și Hristos se va rușina de tine la judecata cea înfricoșată și nu te va primi în împărăția cerului. Ca încheiere îmi aduc aminte de cuvintele sf. Ciril de Ierusalim care zice: „Să nu ne rușinăm să mărturisim pe cel răstignit”. Cu îndrăznire, cu mâna să înfățișăm semnul crucii asupra frunții și asupra tuturor; deasupra pâinii cu care ne hrănim, asupra paharului din care bem; la ieșire și la intrare, când ne culcăm și când ne aculăm, când ne aflăm în drum și în odihnă. Semnul crucii este scut sigur dat în dar celor slabi.

El este binecuvântarea Domnului și semnul credincioșilor, iar pentru duhurile necurate este spalmă.

Pr. A. Cuznețov.

Despre ce să predicăm?

Dumneacă în 31 Martie 1946 să vorbim despre:
MINUNI.

Dumnezeu a vorbit oamenilor; li s'a descoperit și le-a dat porunci sfinte și învățături mântuitoare, a ridicat vălul de peste multe mistere și a deslegat enigme care altfel rămăneau în veci nedeslegate. Am cercetat, am meditat și ne-am convins că revelația divină este *posibilă și necesară*. Nu mai încapem îndoială că ea trebuie să fie și *cognoscibilă*, adică poate să fie identificată, legitimată și recunoscută ca atare de către om.

Cum se cunoaște religia și revelația adevărată? Cum se legitimează ea în fața rațiunii și a conștiinței? Nimeni nu crede, dacă nu e convins. Nimeni nu se încrede în adevărul revelației, dacă nu are destule motive de credibilitate. Creștinii nu profesază o credință oarbă, ci una luminată, așa cum a descoperit-o Dumnezeu și cum au propagat-o profeții, apostolii, sfinții, martirii și dascălii Bisericii. Noi credem întemeiați pe mărturii vrednice de crezare și pe adevăruri care nu pot fi contestate sau revizuite. Noi profesăm adevăruri neîndoelnice și credințe eterne, demne de numele, de perfecțiunea și sfințenia lui Dumnezeu.

Semnele după care se cunoaște revelația divină și se legitimează trimișii lui Dumnezeu, se numesc *criterii* ale revelației. Semnele acestea deosebesc revelația adevărată de revelația falsă, precum și religia adevărată de religiile istorice. Criteriile dovedesc veracitatea adevărilor religiei revelate și garantează demnitatea de credință a persoanelor care servesc de organe ale revelației divine. Sunt criterii interne și externe; interne pozitive și interne negative. Criteriile interne pozitive arată ce trebuie să cuprindă revelația pentru a se putea atribui acțiunii lui Dumnezeu. Criteriile interne negative arată ce

nu poate cuprinde religia și revelația adevărată. Criteriile interne pozitive pretind ca revelația să cuprindă: adevărurile cele mai înalte, cele mai curate, cele mai precise, cele mai demne de sfințenia și perfecțiunea lui Dumnezeu; să cuprindă adevărurile pure și eterne, care să satisfacă la maximum trebuințele religioase și morale ale oamenilor; să lumineze mintea, să mângăie inima, să entusiasmeze sufletul, să înalte conștiința și să întărească voința spre bine. Sublimitatea și sfințenia revelației trebuie să impresioneze rațional și moral; sfârșitul să corăspundă începutului; să arate întru toate că e dela Dumnezeu. Omenirea întreagă se impresionează de valoarea revelației și a religiei creștine, și în special de valoarea Bibliei, tradusă în sute de limbi și citită cu pietate de milioane de credincioși, ca nicio altă carte, tocmai pentru că îndeplinește la perfecție condițiile cuprinse în criteriile interne pozitive. Este destul să o facem cunoscută, că ea se apără singură, numai să lăsăm să strălucească în lume divina ei frumusețe. — După criteriile interne negative, revelația trebuie: să nu fie obscură, nici ambiguă; să nu conțină contradicții, nici părțile față de întreg, nici întregul față de părți; să nu contrazică nici revelația supranaturală, nici revelația anterioară, nici judecata logică, nici bunul simț; să nu conțină nicio absurditate în doctrină și nicio imoralitate în morală; nimic din ceea ce nu este demn de Dumnezeu și nimic din ceea ce contrazice legea morală naturală și rațiunea sănătoasă. Cum Dumnezeu nu se poate contrazice, nici revelația cu rațiunea nu e permis să se contrazică. Amândouă au același autor și același izvor, ca două raze dintr' același soare.

Este adevărat că revelația divină cuprinde și mistere care nu pot fi acceptate ușor de către rațiune. Din pricina aceasta numai conținutul lor, apreciat în lumina criteriilor interne, nu este de ajuns pentru documentarea și legitimarea lor. Puterea de argumentare a criteriilor interne nu e absolută. Ea se întregește prin criteriile *externe*, adică: prin caracterul trimisului divin, prin minuni și prin profeții. Puterea acestora de argumentare și convingere e cu mult mai simplă și mai mare. Argumentarea internă e lungă și obositoare; depinde de multe calități subiective de mediul în care se propagă cultura și capacitatea ascultătorilor; cea externă e mult mai ușoară și ducătoare la scop.

Solu sau trimisul divin trebuie să aibe o viață la înălțimea misiunii unui învățător al adevărului divin. Dumnezeu nu poate încredința revelația unor oameni nedemni. Organele revelației trebuie să fie la înălțimea unui caracter exemplar din punct de vedere etic și religios. Să se vadă din sinceritatea inimii lui, din puritatea intenției lui, din credința vie cu care el îmbrățișează și învață adevărul divin, că vorbește prin el Duhul lui Dumnezeu. Un profet sau un

apostol care urmărește în misiunea sa interese proprii, e nu profet sau apostol fals. Dar cum omul nu este perfect, din toate punctele de vedere, ca să poată impune adevărurile pe care le descopere Dumnezeu prin el și ca revelația să-și poată dovedi în chip văzut de toți divinitatea, mai sunt două semne vizibile și sensibile care o însoțesc: minunile și profețiile.

Minunile sunt fapte sensibile, extraordinare și divine (Duplessy). Sensibile, căci se pot verifica prin simțuri, ca de ex. înmulțirea pâinilor și prefacerea apei în vin*. Extraordinare, căci se întâmplă în afară de fenomenele obișnuite ale naturii, ca de ex. înmulțirea pâinilor, învierea din morți, vindecarea bolilor incurabile *prin cuvânt* (vindecarea prin medicamente e naturală, prin cuvânt e minune). Divine, căci se pot atribui numai puterii lui Dumnezeu, ca de ex. prezența reală în prefacere, învierea unui mort, vorbirea în limbi neînvățate, etc. Minunile ne obligă să credem în Dumnezeu și să-i vedem puterea manifestată în fapte**. În minuni avem *probele definitive* și silogisme cele mai convingătoare, prin care se legitimează și verifică divinitatea religiei creștine. Ele nu sunt fapte săvârșite împotriva legilor naturii, ci fenomene pe care natura nu le poate săvârși. Autorul lor este Dumnezeu. Natura nu poate învia un mort. Dumnezeu însă — Creatorul omului — poate, deoarece

nu ne putem închipui un Creator care nu-și poate reconstitui opera. În acest caz fenomenul este neobișnuit, dar legile își urmează cursul lor normal.

Posibilitatea minunilor, ca și în genere revelația, este condiționată de existența lui Dumnezeu. Dumnezeu există, și minunea există. Nu poate exista Dumnezeu dacă nu e atotputernic. Dacă Dumnezeu e atotputernic, poate face toate, poate face orice minuni. Ar fi o impietate să credem în Dumnezeu și să nu credem în minuni.

Împotriva posibilității minunilor se ridică totuși numeroase *obiecțiuni*, mai ales din partea ateilor și a raționaliștilor necredincioși, care sunt logici când neagă existența lui Dumnezeu și posibilitatea minunilor, totașa după cum sunt nelogici „credincioșii” care cred în Dumnezeu și nu admit posibilitatea minunilor. Examinăm câteva dintre ele:

Cea dintâi și cea mai populară obiecțiune, pe care o întâlnim în toate conversațiile și în toate școlile, de toate gradele, se cuprinde în cuvintele: „Minunile violează legile naturii”; legile matematice, fizico-chimice, biologice, divine... — Obiecțiunea ar fi gravă, dacă ar fi întemeiată. Adevărul este că minunile nu violează și nu răstoarnă nicio lege a naturii. Minunile se săvârșesc în afară de legile naturii. În minune este prezentă pe lângă puterea naturii și o putere divină, care lucrează deasupra legilor și a fenomenelor naturii; puterea numită *supranaturală*, supranaturală nu contra naturii. De pildă: există anumite legi naturale după care se face vinul. Când vinul a fost făcut din apă, nu a fost suspendată nicio lege naturală. Atâta doar că vinul acum nu s'a obținut pe cale naturală, ci printr'un mijloc special, pe cale extraordinară. La fel — de pildă — învierea din morți, nici ea nu calcă și nu contrazice nicio lege naturală. „Cineva spune cu dreptate: morții nu învie; *aceasta e o lege a naturii!* Foarte bine, însă o lege negativă; ea constată un fapt și proclamă că nu există *nicio putere naturală capabilă să readucă viața într'un organism atins de moarte*. Cum implică acest adevăr incontestabil interdicția puterii divine de a împlini ceea ce natura nu ar putea face? Minunea învierii unui mort *nu distruge nicio lege*, în sensul științific al cuvântului; *nu întâlnește niciuna*. Lucrarea lui Dumnezeu scapă de sub orice causalitate naturală și depășește, lăsându-le intacte, toate energiile lumii fizice” (Périer). Bărbații de știință (medicii, chimiștii) și artiștii pot conduce natura să îplinească lucrări pe care singură nu le poate face. Medicul se folosește de leacuri ca să înlăture bolile; chimistul prin combinațiile elementelor dă naștere la metale de o rezistență pe care natura singură nu le poate produce; artistul cioplește din blocul de marmură opera de artă, fără voia naturii. De ce n'ar putea face și Dumnezeu cel puțin cât poate face omul și de ce n'am recunoaște și lui Dumnezeu cel

* Gondal: „Apostolii au putut vedea pe Fiul Omului mergând peste valurile lacului Tiberiada; au putut auzi, pe muntele Iordanului și pe Tabor, glasul Tatălui recomandându-le să asculte de Fiul său; au putut gusta vinul din Cana; au putut pipăi corpul Domnului lor înviat; Marta și Maria în fine puteau vorbi din experiență, când spuneau Mântuitorului despre frațele lor: Doamne, miroase greu, căci este mort de patru zile...”

** F. Bettex: „Un Dumnezeu, care este legat de mâini și de picioare, de legile sale proprii, al cărui putere și măreție nu întrece toate gândurile mele; un Dumnezeu care a făcut numai odinioară o capodoperă, iar acum numai o contemplează și o copiază din nou, nu este măcar un mare artist. Un Dumnezeu, care nu poate opri deodată soarele, pe care l-a făcut, în drumul pe care i l-a tras, fără ca pe acesta sau pe pământ să miște măcar un atom; care nu dă viață unei semințe sau unui mort, și nu poate lua îndărăt în orice moment sufletul pe care-l dă; care nu poate face ca apa, pe care a creat-o, să nu înnece și focul căruia i-a dat arderea, să nu ardă, este un Dumnezeu slab și demn de dispreț. Un Dumnezeu care iubeste și nu-și poate arăta iubirea, care nu poate auzi strigătul meu și asculta ruga mea, pentru că aceasta ar tulbura mersul mașinii lumii, este un Dumnezeu de care nu întreb nimic. — A susține că Dumnezeu este iubire și apoi a nega minunea este o contradicție, căci ce este o iubire divină, care nu are libertatea de a se face cunoscută cum, când și unde îi place? Dacă El este iubire, trebuie să se presupună că este surd și orb, căci altminteri ar fi prea dureros pentru El să vadă mil de mâini fără de lucru, ridicându-se din întreaga lume rugător către dânsul, să asculte suspinele și rugăciunile tuturor, care se îndreaptă către El! Chiar pentru noi, oamenii, este un chin sufletesc a iubi și a nu putea ajuta. Dacă dela aceasta îl împiedecă soarta, atunci nu mă va pedepsi, nici răsplăti; dacă nu-l mișcă iubirea, cererea, rugăciunea mea, atunci nu-l va supăra nici păcatul meu; în acest caz pot să-mi ordonez viața numai după legile naturale ale atracției, luminii, electricității, evoluției și să-mi bat joc de ale sale și de mânia sa. Acest Dumnezeu care nu știe și nu voeste nimic, care nu vede, nu aude și nu vorbește, care nu poate face bine prietenilor, nici a ucide pe dușmanii săi, este o ființă mai slabă și mai de plâns decât mine; căci eu sunt liber, iar El nu; eu voesc, văd și vorbesc; eu fac bine acelor pe care îi iubesc și pricinuesc rău dușmanilor mei; dacă nu pot crea, pot măcar ucide!”...

puțin atâta putere, câtă recunoaștem omului făcător de atâtea minuni culturale și tehnice, fără să-l învinuim că lucrează împotriva legilor naturii?... — Dar și natura însăși uneori se pare că-și vrea legile, fără ca prin aceasta să ridice nimeni acuze împotriva ei. Creșterea plantelor în sus, sborul paserilor și avioanelor, atracția magnetului, înnotul și mersul navelor peste ape, înlătură efectele legii gravitației. Se violează în felul acesta legile naturii? Nimeni nu afirmă așa ceva.

Se contestă apoi minunea în numele legii conservării energiei. Natura nici nu sporește nici nu-și nimicește energia. Minunea aduce cu sine o energie nouă, deci contrazice legea conservării energiei. — Obiecțiunea aceasta nu are valoare nici în lumea fizică, necum în lumea spirituală. De când s'a descoperit radiul (de către soții Curie), s'a constatat că toate corpurile radio-active sunt un izvor inepuizabil de radiațiuni, adică de energie. Cine ar putea nega lui Dumnezeu o astfel de putere făcătoare de minuni? Legea conservării energiei are valoare numai în lumea fizică. Ea nu se poate impune în lumea spirituală și mai ales nu se poate impune lui Dumnezeu care creiază nenumărate suflete, tot atâtea energii noi, care au o existență *calitativă*, nicidecum cantitativă. Miracolul nu calcă nicio lege a naturii, pentru că nu e făcut de natură, ci de o putere supranaturală, de Dumnezeu.

Miracolul distruge știința. Altă obiecțiune. În natură există un curs natural al fenomenelor, ordine și planuri pe care minunea le conturbă și astfel nimicește știința. — Obiecțiunea aceasta încă nu este valabilă. Știința recunoaște că legile naturii sunt contingente. Sunt cazuri când o lege suspendă altă lege, ca de exemplu: magnetismul suspendă legea gravitației. Omul prin chimie, fizică, mecanică, agricultură, pomicultură, artă, poate anihila efectele unor legi naturale, fără ca prin aceasta să facă imposibilă știința. Există apoi *excepții* dela legile naturii (dilatarea apei la frig, creșterea, etc.) și cu toate acestea știința se ocupă de ele și nimeni nu se gândește să conteste valoarea științei, din cauza excepțiilor. Minunile sunt fapte excepționale, foarte rare, care nu distrug nici știința, nici legile naturii. Două înmulțiri de pâini nu au oprit pe nimeni să nu mai samene grâu, nici vindecările miraculoase nu au determinat medicii să-și închidă cabinetele, sanatoriile sau spitalele destinate pacienților.

Minunea nu se poate justifica, nici controla, prin savanți — La obiecțiunea aceasta răspundem că minunile nu se fac la comandă. Dacă cinci mii de bărbați, afară de femei și de copii, s'au săturat din pâinile înmulțite, și dacă peste cincisute de „frați” au văzut pe Iisus Hristos înviat și dacă pogorîrea Duhului Sfânt a convertit în două zile cinci mii de oameni, sunt mărturii suficiente, ca să le credem,

fără să mai apelăm la ajutorul savanților, care pe vremea aceea erau mult mai rari decât astăzi. Oamenii de bun simț și de bună credință, în astfel de cazuri, pot înlocui oricând areopagul savanților. Nu e necesar să fii savant sau academician, ca să constați că din cinci pâini s'au săturat, într'un anumit loc și timp, cinci mii de bărbați, flămânzi, și au mai rămas douăsprezece coșuri pline de firimituri. Nu e necesar să fii medic savant sau academician ca să constați vindecarea unui lepros, paralizic sau orb din naștere. Și nu e necesar ca aceste fapte extraordinare să se repeteze pentru a fi crezute, după cum nu e necesar să se repeteze luptele dela Maraton, dela Waterloo sau dela Mărășești, pentru a crede în existența lor. Istoricitatea unei minuni se poate dovedi prin orice martori vrednici de încredere. Apoi, chiar dacă minunile biblice ar fi fost făcute în fața unor comisii de savanți, necredincioși tot ar putea găsi motive de îndoială. Voltaire o spune fără încunjur: „Dacă în fața Tuileriilor, din mijlocul Parisului, în fața mea și încă a zece mii de oameni s'ar săvârși o minune, în care toți ar crede, mai de grabă aș presupune că toți aceștia zece mii de oameni au orbit sau au nebunit, decât să cred în minune*... Prin examenul comisiilor de savanți, minunile nu devin cu nimic mai credibile. Sunt destui savanți care sunt credincioși (sau chiar superstițioși). Mărturiile lor sunt suficiente pentru a justifica posibilitatea minunilor. La urma urmelor, ce ar putea să facă un savant, să zicem, în fața unei învieri din morți? Ar constata un fapt care se poate verifica și fără de el, anume, că: moartea urmează după viață și viața după moarte. Atât. Caracterul divin al minunilor nu-l poate preciza nici el, deoarece elementul miraculos nu e supus nici legilor, nici forțelor naturii și nici savanților. Minunile nu sunt ale așteptării și cercetării. Ele sunt ale clipei, semne ale revelației neprevăzute, cazuri rare de tot, că de aceea se numesc minuni.

Minunile, ca să aibe garanța imparțialității, ar trebui să se facă și în fața incredulilor, nu numai în fața credincioșilor, spun adversarii lor. — Fapt este că minunile se fac și în fața necredincioșilor; dovedă convertiții. Dar când se fac în fața necredincioșilor incorigibili, cum văzurăm că se declara Voltaire, ele sunt cu totul de prisos. Pentru astfel de oameni, rezultatul unei anchete în câmpul minunilor, este dinainte negativ.

Fenomenele miraculoase se explică prin sugestie și hipnotism; iarăși o obiecțiune foarte populară. Când se vor cunoaște toate forțele naturii, vom avea o explicație naturală a tuturor minunilor. — Este adevărat că se încearcă explicarea multor fenomene religioase prin hipnoză și sugestie, dar fără rezultat. Hipnoza și sugestia sunt fenomene care nu au serioșitatea și durabilitatea fenomenelor religioase. Prin sugestie și hipnoză nu se satură oamenii ilă

mânzi, nu se liniștește marea și nu se învie morții. Nu prin forțele naturii se explică minunile, ci prin forța spiritului, forță manifestată în opere culturale monumentale, cu adevărat miraculoase și nemuritoare, până când sugestia și hipnoza încă nu au creat nimic, și mai ales nu explică fenomene atât de importante, religioase, cum sunt minunile.

Nu există minuni, pentru că există și s'au dovedit o mulțime de minuni false. Aproape toate sectele și religiile pretind că se întemeiază pe minuni (ca de ex. preținsele minuni ale lui Mahomed, Apollonius de Tyana, Simon Magul, etc.). — Obiecțiunea aceasta în loc să infirme, confirmă existența minunilor. După cum banii falsi arată că există și bani buni și vițiul evidențiază virtutea, tot așa minunile false vădesc existența minunilor adevărate. Abusus non tollit usum. Nimeni nu se gândește să nimicească focul, pentru că un împărat ca Nero l-a întrebuințat ca să aprindă Roma. Creștinismul a făcut totdeauna deosebire între minuni, ca fapte extraordinare de origine divină, și între falsele minuni, ascunse sub numirile de superstiții, basme, mitologii și acte demonice, pe care totdeauna le-a combătut și osândit cu ultima energie (vezi Mat. 24, 24; II Tes. 2, 9; I Tim. 1, 4; 4, 7; II Tim. 4, 4; Tit. 1, 14; II Petru 1, 16). În minunile adevărate se vede și se simte mâna lui Dumnezeu; cele false se văd dela distanță că sunt incompatibile cu demnitatea lui Dumnezeu. Apoi, minunile adevărate se fac totdeauna într'un scop înalt, religios și moral, niciodată în scopuri personale, egoiste, — de aceea Mântuitorul le recunoaște puterea doveditoare, — pe când cele false nu reflectează nimic din bunătatea, înțelepciunea, iubirea și sfințenia lui Dumnezeu.

De ce — în fine — nu se mai fac și astăzi minuni? Să răsplătească Dumnezeu pe cei buni și să pedepsească pe cei răi, și astfel să dea semne văzute că există?... — Întreabă cei care ar dori să creadă în Dumnezeu numai prin minuni, numai prin arătarea de semne extraordinare. — Răspunsul e simplu. Întâi de toate, minuni nu se mai fac, cum se făceau în vremurile biblice, pentru că *revelația divină s'a încheiat* (Evr. 1, 1-2), Biserica s'a întemeiat și Iisus Hristos are cei mai devotați și mai numeroși ucenici, în continuă creștere, în toată lumea. „Cine nu crede în Moise și în profeți, — adică în Biblie și în Biserică — chiar dacă ar învia cineva din morți nu va crede” (Lc. 16, 31). „Biserica este Moise, Biserica este toți profeții, Biserica este o minune vie” (Lacordaire). La ce ar mai servi minunile, dacă o minune așa de mare cum e Biserica creștină, cu altare sfinte, cu îndreptarul Evangheliei și cu membri devotați peste tot globul, nu este văzută?...

Dumnezeu nu face minuni ca să nu ne ia darul pe care ni l-a dat, adică *libertatea*, fără de care nu ar putea să existe nicio mulțumire, nicio răspundere, nicio demnitate și nicio răsplată, nici pe

pământ, nici dincolo de moarte. Fără libertate, eshatologia nu mai are niciun înțeles.

Minunile — am spus — *nu se fac la comandă*. Iudeii cereau minuni dela Mântuitorul, semne ca să creadă de în El, și nu le-a dat. Minunea doar era în fața lor și n'o vedeau, pentru că erau orbi și împietriți în necredință. A saturat poporul cu cinci pâini și doi pești, și poporul vrea să-l facă împărat, pentru că l-a saturat de pâine. Nimeni nu s'a gândit să creadă în El, pentru că a făcut minuni, ci numai să se folosească de El. De aceea Mântuitorul și-a întors fața de către o astfel de mulțime. Prin urmare, minunile nu se fac la comandă. În forma aceasta nu sunt de niciun folos. Iată, spune Mântuitorul în parabolă: bogatul nemilostiv strigă pe Avraam să facă o minune, adică să trimită pe Lazăr din raiu la frații lui, să le spună ce-i așteaptă după moarte, dacă nu se pocăiesc. Care a fost răspunsul: Au pe Moise și pe profeți. Dacă nu ascultă ce-i scris în Scriptură, chiar dacă ar învia cineva din morți, nu vor crede. O înviere din morți ar cutremura o mână de oameni, ar face momentan senzație, dar ar trece, tot ca o senzație. Să ne închipuim că aci, în fața noastră, ar învia cineva din morți. Toți ne-am cutremura, ne-am îngrozi și am crede. Vestea ar merge în tot jurul, în toată țara și poate și în țările din jur. Cele îndepărtate însă s'ar îndoi de realitatea minunii. Ba chiar și cei de aci, peste câțiva zeci de ani, se vor putea îndoi și să nu mai creadă în minune. Măine oamenii, dacă nu se încred în Biblie și în Biserică, încep din nou să se îndoiască. Așa încât minunea singură nu le folosește.

Dacă Dumnezeu ar pedepsi pe fiecare om, după cum greșeste, și astfel ar face minuni sub ochii noștri îngroziți, *n'ar mai fi un Tată*, ci un tiran. Dacă ar fi stat cu trăznete după noi, ar fi trebuit, de mult, să ne fi distrus pe toți, pentru că suntem imperfecti și păcătoși, mai mult sau mai puțin. După credința creștină însă, Dumnezeu e Părinte, și ca orice Tată, e îndelung răbdător. El nu ni se arată între fulgere și trăznete, nici în vânt și furtună, care să ne cutremure, să ne grozească și astfel să ne facă să știm de El numai de frică, ci în tăcere; în adieri liniștitoare, în taina sufletului, în bucuria inimii, în pacea conștiinței... Dumnezeu nu este un tiran de care să ne temem, ci un Tată pe care să-l iubim. Credința despre un Dumnezeu răzbunător nu este creștină. Noi ne apropiem de Dumnezeu nu din frica pedepselor, ci din iubirea față de Părintele nostru suprem, în care se întâlnesc și se cuprind toate dorințele noastre cele mai sfinte și mântuitoare. Se întâmplă uneori că acest Tată dă și pedepse, dar aceste pedepse își au înțelepciunea, planul și rostul lor, pe care noi de cele mai multe ori nu le putem pătrunde, deși ne sunt folositoare. Copilul când e pedepsit de părinți

strigă, plânge și se revoltă, pentru că nu-și dă seama că părinții nu l-au pedepsit din ură, din dor de răzbunare, sau din plăcerea de a-l vedea suferind, ci numai în scop de îndreptare, spre binele lui. Nici un părinte nu-și pedepsește copiii de dragul pedepsei, ci numai din iubire, pentru care după ce ajung la pricepere mulțumesc cu recunoștință.

Dumnezeu permite suferința și un o înlătură prin minuni, deoarece *suferința este mântuitoare*; sfîntește, nobilează și ameliorează omul. Progresul e fiul durerii. Martiriul stă în vecinătatea sfînteniei. Niciodată pocăința, sfîntenia și mântuirea nu sunt mai aproape de om, ca atunci când se află el în suferință, în martiriu.

Pe lângă toate acestea, lumea și viața își au *legile* lor imprescriptibile și veșnice dela Dumnezeu. O intervenție a lui Dumnezeu în cursul evenimentelor, prin minuni și semne extraordinare, ar putea să fie un izvor de spaimă și panică generală, care în loc să liniștească ar putea să tulbure și mai mult spiritele. Oameni de iubit și de iertat, buni și răi, sunt pretutindeni pe fața pământului. Alegerea lor nu aparține prezentului, ci viitorului, judecății ultime a istoriei și a lui Dumnezeu.

Așadar, e limpede: Dumnezeu nu intervine în curgerea evenimentelor istorice cu semne extraordinare, pentru ca să nu ne răpească darul libertății, prin care putem ajunge la fericire; pentru că revelația divină s'a încheiat prin Iisus Hristos și Biserica s'a răspândit în toată lumea; pentru că minunile nu se fac la comandă; pentru că Dumnezeu, dacă ar pedepsi îndată cu moartea pe marii vinovați n'ar mai fi un Tată iubitor, ci un tiran; pentru că suferința are un rost pedagogic, sfîntor și progresist; și în sfîrșit, pentru că în loc să ne liniștească, minunile făcute ca să pedepsească, pe cei răi și să ocrotească pe cei buni, ar putea să alarmeze și mai mult omenirea.

În consecință, credința păgână despre Dumnezeu și viață, trebuie să ne-o schimbăm cu credința creștină, evanghelică. Credința tulburătoare despre un Dumnezeu care răzbună și deci arată semne și minuni la tot pasul, trebuie să o înlocuim cu credința liniștitoare în Dumnezeul creștin, în Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt, care ne iubește, iartă și mântuiește. Dumnezeul nostru nu este al războiului, ci al păcii. El nu lucrează prin semne din afară, ca să înspăimânte — deși în atotputernicia Lui o poate și o face uneori, în mod excepțional, și aceasta — ci înlăuntrul inimii; nu cu trăznitul morții, ci prin farmecul și puterea iubirii. El ne-a dat mintea ca să judecăm, libertatea ca să ne hotărîm și harul ca să ne mântuim. Deci nu semne și minuni trebuie să cerem dela El, ci har și pace și iubire, căci prin acestea ne mântuim.

Nici să nu învinuim pe Dumnezeu, când trebuie să ne învinuim pe noi; nici să nu dăm afaturi

lui Dumnezeu, când trebuie să le cerem sau să ni le dăm nouă; ci mai ales să ne dăm seama că Tatăl cerească voește ca toți oamenii, adică toți păcătoșii, să trăiască nu să piară, „să se mântuiască și să vină la cunoștința adevărului” — și noi, și prietenii și dușmanii noștri. — Valoarea omului, precum am văzut, e divină și de aceea Dumnezeu nu se grăbește cu pedeapsa și nu se joacă cu viața noastră, cum adeseori ne jucăm noi cu ea, ci ne-o respectă, — rabdă și așteaptă ca să ne reculegem și convertim la El; să nu pierim în fărădelegi și răutăți, ci să ne mântuim toți, fără excepție.

E adevărat, că Dumnezeu face și minuni, sub ochii noștri, fără să le vedem și fără să le putem pricepe. Aproape trei sute de ani au fost prigonii primii creștini. În focul acestor prigoane, legea cea nouă se răspândea cu putere și ei nu vedeau minunea. Încercarea a ținut mult, dar credința nimănui nu a slăbit. Creștinismul a biruit în lume, prin oameni simpli, neînvațați, săraci, dar plini de har, de credință, de răbdare și de iubire frățască. Aceasta nu-i o minune?... Ei știau că binele, adevărul, dreptatea, sunt atribute și forțe divine, care nu pot fi ucise. Triumful lor se poate amâna, dar nu evita...

Credința face și astăzi destule minuni și credincioșii le descopăr la fiecare pas.* Altfel cine ar mai crede și cine ar mai vorbi de ele?...

Cu minunile, în fine, este ca și cu credința în Dumnezeu: pentru cine crede sunt mii de argumente; pentru cine nu crede nu este niciunul (Fer. Augustin). În orice caz, minunile sunt posibile și sunt necesare, pentru a face cognoscibilă revelația, dar nu sunt suficiente pentru a convinge pe toată lumea despre divinitatea religiei. Ele se săvârșesc și se primesc numai de către oameni care recunosc acțiunea divină în lume. Când sunt prea mari, ele devin un scandal pentru rațiune, pricină de nenumărate obiecțiuni și împotriviri.

Noi creștinii vedem în minuni semne divine, care ne fac să ne deschidem ochii și să ne ridicăm

* Să va gândim la lumina învierii dela Ierusalim, care se repetă în fiecare an; la apa sfîntită, a cărei conservare o poate constata oricine; la vindecările minunate dela Lourdes, Fatima, Maglavit, etc. Un caz din cele multe: Pierre Rudder și-a fracturat amândouă oasele dela gamba piciorului stîng. Opt ani de zile a încercat cu tot felul de medici și leacuri, să-și amelioreze boala, în zadar. Dimpotrivă, boala s'a agravat printr-o canceră și mai multe ulcere, care au făcut pe șase din medicii săi curanți să o declare incurabilă. După opt ani de durere, într'un pelerinaj la grota dela Lourdes, P. Rudder se vindecă subit. Oasele piciorului fracturate și departate la o distanță de 3 cm. se sudează și plaga se cicatrizează. Medicii n'au putut decât să constate vindecarea miraculoasă, întâmplată fără medicamente și fără durată de timp.

Mult mai celebru e cazul Terezei Neumann dela Konnersreuth, care din 1922 până în 1926 s'a alimentat numai cu puțin ceai, sirop sau cafea, iar din 1926 până la moartea sa († 1938) a fost alimentată numai Sf. Cuminăcătura și picăturile de apă prin care își clătea gura după împărțanie. Sunt excepții dela legea gravitației (magnetismul), excepții dela legea procreației; sunt excepții dela atâtea și atâtea legi, prin chimie, artă, mecanică. Tereza Neumann a înfrînt legea națității, una dintre cele mai importante legi biologice.

mintea și inima spre cer. Vedem în ele mâna lui Dumnezeu care ne spulberă iluzia că „natura” e totul. Minunea învederează grația și revelează supranaturalul, trezește conștiința și cultivă simțul vieții divine, dovedește existența lui Dumnezeu, legitimează divinitatea religiei și adevărește calitatea profesilor de soli ai lui Dumnezeu, după cum și Nicodim grăește Mântuitorului: „Rabbi, știm că dela Dumnezeu ai venit învățător, căci nimeni nu poate face minuni, ca cele ce tu le faci, dacă nu este Dumnezeu cu el” (In 3, 2).

Informațiuni

■ IN ZIUA DE 12 MARTIE a. c. P. S. Părinte Episcop Andrei a vizitat Liceul industrial de fete din Arad, unde a fost întâmpinat de Dna Directoare Eugenia Constantinescu, Dna prof. Beștea diriginta clasei a VIII-a, întreg corpul profesoral și corul elevelor care a intonat „Pre Stăpânul”... În fața elevelor P. S. Părinte Episcop a vorbit despre munca ca ideal de viață, arătând supremația spiritului și rostul religiei pentru orice om care se dedică unei munci serioase. Conferința P. S. Sale a fost încadrată de corurile „Tatăl nostru” și „Pace ție”, executate de elevele claselor VI-VIII, sub conducerea Dnei prof. E. Stoica.

■ LA MINISTERUL CULTELOR a avut loc de curând instalarea dlui Ministru M. Ralea, în locul Părintelui Constantin Burducea, demisionat din cauză de boală. Că secretar general al Ministerului a fost instalat P. C. Părinte Dr. I. Vască.

■ IN ZIUA DE 16 MARTIE a. c., în cadrul conferințelor religioase organizate de parohia Arad, a vorbit Părintele Petru Bogdan, colaboratorul revistei noastre, despre: „Epoca aurului și epoca de aur”. Cucernicia Sa a înfățișat auditorilor goana nebună a lumii moderne după aur, ca și toate dezastrurile împreunate cu această sete nesăbuită a omului după cele materiale. Pentru a putea capătă acestor dezaastre, lumea noastră de azi trebuie să se orienteze spre spiritualismul creștin, singurul în măsură de a instaura în sbuciumată viață de azi o adevărată „epocă de aur”, plină de binecuvântări pentru toți.

■ INȘTIINȚĂM PE FRĂȚII PREOȚI că în curând va reapare în continuare „Biblioteca creștinului ortodox”. Se vor tipări în această bibliotecă piese de teatru pentru „Școala de Duminecă”, alcătuite de Păr. misionar Dr. Toma Gherasimescu și alte cărți de lămurire a dreptei credințe.

■ DECES. Protopopul pensionar Nicolae Popescu, a încetat din viață la Arad în ziua de 3 Martie a. c. P. C. Sa a fost paroh în Karczag până în anul 1919, de unde a trecut ca profesor de religie la Liceul de fete din Oradea, unde a muncit cu o rară râvnă până în anul 1932 când a fost ales protopop la Tileagd. În anul 1940 din cauză de boală a trebuit să părăsească acest post, refugiindu-se în cele din urmă la Arad unde și-a dat obștescul sfârșit.

Înmormântarea defunctului a avut loc în ziua de 5 Martie a. c.

Dumnezeu să-l odihnească în pace!

Nr. 818/1946.

Circulară

Constatând din rapoartele Oficiilor proto-popești că una din piedecile puse în calea ținării cu rezultat a Școalei de Duminecă este lipsa de activitate și absența cântăreților bisericești, dispunem ca P. C. Conducători ai oficiilor parohiale să reînnoiască angajamentele în scris, luate dela cântăreții bisericești obligându-i pe aceștia la:

a) activitatea zeloasă în programul școalei de Duminecă;

b) abonarea necondiționată a foaiei religioase Calea Mântuirii și colportarea acestei publicații în cercuri cât mai largi parohiale și

c) secundarea lucrării pastorale și misionare a preotului la toate manifestările de propagandă religioasă.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial ținută la 14 Martie 1946.

† ANDREI,

Episcop.

Ic. Staur. Caius Turicu,
consilier, ref. eparhial.

Nr. 446-1946.

Concurs

Se publică concurs cu termen de 15 zile, pentru ocuparea postului de cântăreț bisericesc din parohia Tauf, protopopiatul Ineu.

VENITE:

1. Salarul dela Stat pe care parohia nu-l garantează.

2. 8 jugh. pământ arabil primit prin reforma agrară.

3. Stolele legale.

INDATORIRI:

1. A deservi ambele strane printr'un cantor ajutor, dintr'al său.

2. Conlucrarea cu preoții la toate serviciile din ambele parohii.

3. Instruirea școlarilor în cântări liturgice.

4. Înființarea și conducerea unui cor de adulți. Cântărețul ales va achita impozitele legale după întreg beneficiul său.

Concurenții, absolvenți ai școalei de cântărețe bisericești, întrunind condițiile impuse prin lege, vor adresa cererile de concurs Ven. Cons. Eparhial, iar ei se vor prezenta în parohie spre a dovedi aptitudinile lor profesionale.

Arad, din șed. Cons. Eparhial dela 14 Martie 1946.

† ANDREI,

Episcop

Ic. Staur. Caius Turicu,
cons. ref. eparhial.

2-2